

ԸՆ Հայ բանասերս :

Հայերէն ծնողաբաց հրատարակութեան գործը չորս տարի է սկսաւ Վիեննայի Մխիթարեան Միաբանութեան կողմանէ, և լոյս տեսած երկու տետրերն ըովանդակ գիտնական աշխարհէ լաւ ընդունելութիւն գտան: Մինչդեռ նոյն Միաբանութեան ձեռք եւ առաջնորդութեամբ Բեդեքտուրկի և Հոռմայ հայ ծնողաբաց ցուցակներն ըստ մասին տպագրուեցան և ըստ մասին կազմուելու վրայ են, տպագրութեան պատրաստուեցաւ նաեւ Պերիլիի արքունի մատենադարանի հայ ծնողաբաց ցուցակն, ինչպէս նաեւ Բարիգի Ազգային մատենադարանիւր: Այս միջոցին Կ.Պոլիս և Թիֆլիս լոյս տեսան նոյն յօրինուածով ցուցակի երեք տետր: Բնականապէս ուսումնական աշխարհի աչքն ասով չէր կրնար յագիլ, այլ Էջմիածին, Վենետիկ, Նրուսադէմ, Վիեննա և Կ.Պոլիս սեւեռեալ է միշտ, ուր ամփոփուած են հայ մատենագրութեան ամբաւ զանօճերն: Մեր գլխաւոր աշխատակիցներէն մին Կեր. Մեսրոպ Վ. Տէր-Մովսէսեան, որ Բարիգի Ազգային մատենադարանի հայ ծնողաբաց ցուցակը կազմեց, և տպագրութեան կը պատրաստէ, կը կազմէ այժմ Էջմիածին հայ ծնողաբաց ցուցակը, և կը յուսանք քիչ առնեն Էջմիածին Եարգ. Միաբանութեան պատուաբեր և պատկառելի հատորները տեսնել:

Վիեննայի Մխիթարեան Միաբանութեան մատենադարանին հայ ծնողագիրներու ցուցակն արդէն երեք տարի է սկսուած էր կազմուիլ: Իբր հինգհարիւր ծնողագիրներն մինչեւ այժմ լոյս տեսած ցուցակներէն աւելի ընդարձակ ոճով կազմելլ ժամանակ և տոկոնութիւն կը պահանջէր արդէն այլովք բեռնաւորեալ կազմողէն (Վ. Հ. Յակովբոս Վ. Տաշեան): Աւարտումս ու տպագրութիւնն երկարածգեցաւ մինչեւ այս տարի, երբ արդի հայ գրագիտութեան նշանաւոր ներկայացուցիչներէն մին, մեր ազգին “մեծ բանասէրն, և “ամենամեծ ըբրականն”, Վիեննայի Մխիթարեան Միաբանութեան Աբգարայրին Գեր. Արտէն Արքեպիսկոպոս Այտրեան իւր Քահանայութեան և ուսումնական կենաց Յիւնամայ յոբելեանն լոյսեայն և վանական պարգուրեամբ կ'ուզէր տօնել: “Հանդէս Ամսօրեայ, լրագիրն, որուն ազգին ուսումնաթերթերէն մին ըլլալու պատիւը տուած է հայ գրագիտութիւնն, իւր պարտքը կը համարի հայերէնագիտութեան մեծ աղբիւրն վերոյիշեալ ցուցակն այս տարի նոր տոմ. Նոյեմբեր 1ին, որ օրն է Յոբելեանն, ի լոյս հանել և նուիրել Գեր. Յոբելեանաւորին ըովանդակ հայ գրագիտութեան և հայ գրագիտութեան համակրող հասարակութեան կողմանէ: Յուցակն արդէն մամլոյ տակ է և Նոյ.ին լոյս կը տեսնէ ծանօթ (մեծ քառածալ) դիրքով, իբր 1000 երես, լուսատիպ և գունաւոր տախտակներով, սկիզբն գերմաներէն յաւելուածով:

Հայ գրագիտութեան այս նուիրին մասնակցիլ ուղղներուն՝ բաժնեթուղթ կը տրուի ի փոխարէն ըբ. 15.— ի, կամ Քր. 41.— ի (= Քլ. 20.— = մ'արք 33.—): Նուիրման ճակատին վրայ կը դրուին նուիրատու բանասիրաց անուանքն, իսկ իւրաքանչիւրին օրինակները Նոյ.ին կ'ուղարկուի ուղղակի:

“Կովկասի Հայոց Բարեգործական Ընկերութիւնն, և “Մշակի”, Եարգելի խմբագրութիւնն յայտնեցին իրենց համակրութիւնը Խմբագրութեան ծննդարկութեան: Բաժնեթուղթն ստանալ ցանկացողները կարող են ի Թիֆլիս յիշեալ Ընկերութեան և “Մշակի”, Եարգելի խմբագրութեան գրասենեակը նոյն Ընկերութեան Կարտուղար Պր. Համբարձում Ա. Անաքրիտանին դիմել, ինչպէս նաեւ մեր Եարգելի գործակալ Պր. Յովակիմ Զախալապեանին՝ Պր. Կ. Մովսէս-Ֆեանի գրասենեակը: Ի Կ.Պոլիս կարելի է մասնակցիլ մեր Եարգոյ գործակալ Վ. Հ. Նիլիէ Վ. Գաֆիթանանի դիմելով: Ուրիշ ամէն տեղերէն կարելի է կամ միւր Եարգելի Գործակալաց ձեռք եւ կամ ուղղակի մեզ դիմել, (Rédaction de la Revue „Hantess“ VIENNE (Autriche) VII/2 Mechitharisteng. 4.) և մեզմէ կ'ուղարկուին բաժնեթուղթերն:

Նոր տոմ. Սեպտ. ամսոյ 15ին մասնակցողաց ցուցակը կը փակուի և կը տրուի տպագրութեան:

Վիեննա, 24/12 Փետր. 1895:

Խմբ. “ՀԱՆԴԻՍ ԱՄՍՕՐԵԱՅԻ”.

